

WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE STOPNIE SZKOLNE

Fizyka – poziom podstawowy

Klasa 3

Ocena śródroczna

Elektrostatyka

Ocena dopuszczająca [1]	Ocena dostateczna [1+2]	Ocena dobra [1+2+3]	Ocena bardzo dobra [1+2+3+4]	Ocena celująca [1+2+3+4+5]
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje definicję ładunku elementarnego, • stwierdza, że dwa ładunki tego samego znaku odpychają się, a przeciwnych znaków przyciągają się, • wymienia przykłady ciał, które są przewodnikami, • stwierdza, że za przepływ ładunków w metalach odpowiadają elektrony, • formułuje zasadę zachowania ładunku. • wymienia przykłady ciał, które są izolatorami, • odróżnia izolatory od przewodników. • jakościowo formułuje prawo Coulomba, • wykorzystuje III zasadę dynamiki do opisu oddziaływań elektrycznych. • posługuje się pojęciem pola elektrycznego, • rysuje linie pola elektrycznego wokół pojedynczych ładunków, • opisuje pole jednorodne. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • demonstruje elektryzowanie ciał, • stosuje zasadę zachowania ładunku do opisu elektryzowania ciał, • stwierdza, że im dalej od siebie znajdują się naelektryzowane ciała, tym mniejszymi siłami działają na siebie, • stosuje poznaną wiedzę do opisu typowych sytuacji. • definiuje pojęcie dipola elektrycznego, • podaje przykłady oddziaływań między naelektryzowanymi ciałami, • stosuje poznaną wiedzę do opisu typowych sytuacji. • formułuje treść prawa Coulomba, • ilustruje doświadczalnie linie pola elektrycznego, • stosuje poznaną wiedzę do opisu typowych sytuacji. • posługuje się pojęciem napięcia elektrycznego jako różnicy potencjałów, • oblicza pracę pola, jeśli ma 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego naelektryzowane ciała przyciągają obojętne elektryczne przewodniki, • podaje przykłady elektryzowania ciał w swoim otoczeniu. • stosuje pojęcie dipola elektrycznego do wyjaśnienia przyciągania izolatorów przez naelektryzowane ciała. • wykorzystuje wiedzę na temat sił elektrycznych do opisu oddziaływań między ciałami. • określa kierunek i zwrot siły działającej na ładunek elektryczny w oparciu o bieg linii pola elektrycznego, • używa pojęcia napięcia elektrycznego do wyjaśnienia znikania pola elektrycznego wewnątrz przewodnika, • wyjaśnia, czym jest napięcie między przewodnikami. • charakteryzuje 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stosuje poznaną wiedzę do opisu typowych sytuacji. • wyjaśnia rolę uziemienia, • opisuje jakościowo oddziaływanie między dwoma dipolami, • podaje praktyczne przykłady zastosowania kondensatorów o bardzo dużej pojemności, • jakościowo opisuje mechanizm powstawania wyładowania atmosferycznego. • opisuje zachowanie się swobodnego dipola w polu elektrycznym. • interpretuje napięcie elektryczne jako różnicę energii ładunku jednostkowego w polu elektrycznym, • rozróżnia pracę pola wykonaną podczas przemieszczania ładunku od pracy siły zewnętrznej przesuwejonej ładunek w polu elektrycznym. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stosuje poznaną wiedzę w sytuacjach nietypowych, • stosuje szereg tryboelektryczny do wyjaśnienia elektryzowania izolatorów.

<ul style="list-style-type: none"> • podaje, czym jest napięcie elektryczne, • używa jednostki napięcia. • opisuje jakościowo rozkład ładunku w przewodnikach, • wie, że wewnątrz przewodnika nie ma pola elektrycznego. • określa kondensator jako urządzenie gromadzące energię elektryczną. • wymienia zagrożenia wynikające z wyładowań atmosferycznych. 	<p>dane napięcie i ładunek,</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje przemieszczenie ładunków w przewodnikach pod wpływem oddziaływania ze strony ładunku zewnętrznego, • podaje przykłady zastosowania klatki Faradaya, • opisuje mechanizm ładowania kondensatorów, • opisuje sposoby zabezpieczeń przed skutkami wyładowań. 	<p>kondensator poprzez jego pojemność,</p> <ul style="list-style-type: none"> • demonstruje przekaz energii podczas rozładowania kondensatora. • charakteryzuje pole elektryczne wokół Ziemi, • wyjaśnia mechanizm powstawania chmury burzowej. 		
--	--	--	--	--

Prąd elektryczny

Ocena dopuszczająca [1]	Ocena dostateczna [1+2]	Ocena dobra [1+2+3]	Ocena bardzo dobra [1+2+3+4]	Ocena celująca [1+2+3+4+5]
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje przepływ prądu w obwodach jako ruch elektronów swobodnych albo jonów w przewodnikach, • wymienia niezbędne elementy obwodu elektrycznego, • podaje definicję natężenia prądu wraz z jednostką, • posługuje się pojęciem napięcia elektrycznego wraz z jednostką. • posługuje się pojęciem oporu elektrycznego jako właściwością przewodnika, • podaje jednostkę oporu elektrycznego, • określa, czym jest opornik 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje amperomierz jako urządzenie do mierzenia natężenia prądu, • używa symboli elektrycznych do rysowania schematów obwodów, • demonstruje podłączenie amperomierza w obwodzie prądu stałego, • stosuje do obliczeń związek między natężeniem prądu a ładunkiem i czasem jego przepływu przez przekrój poprzeczny przewodnika. • wskazuje woltomierz jako urządzenie do 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia rolę ogniwa (baterii) w obwodzie, • bada doświadczalnie dodawanie napięć w układzie ogniw połączonych szeregowo. • wyjaśnia, na czym polegają ograniczenia w stosowalności prawa Ohma, • opisuje różnice w zależności oporu elektrycznego od temperatury dla metali i półprzewodników, • rysuje schematy domowej sieci elektrycznej, • wskazuje skutki 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje związek dodawania napięć ogniw z zasadą zachowania energii, • wyjaśnia, dlaczego można pominąć napięcia na przewodach zasilających odbiorniki, • stosuje do obliczeń przemiany energii w obwodach prądu stałego, • planuje i wykonuje doświadczenia ilustrujące I prawo Kirchhoffa. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stosuje poznaną wiedzę w sytuacjach nietypowych, • wyprowadza wzór na energię elektryczną, • wyjaśnia zasadę działania bezpiecznika różnicowoprądowego.

<p>i jaką funkcję pełni w obwodzie.</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje kierunek transportu energii za pomocą prądu (od źródła do odbiornika), • posługuje się pojęciem mocy prądu elektrycznego wraz z jednostką, • odczytuje z licznika zużytą energię elektryczną, • przelicza energię elektryczną wyrażoną w kilowatogodzinach na dżule i odwrotnie, • podaje przykład obwodu rozgałęzionego, • podaje treść I prawa Kirchhoffa. • opisuje sieć domową jako przykład obwodu rozgałęzionego, • opisuje funkcję bezpiecznika przeciążeniowego oraz przewodu uziemiającego, • opisuje sposób postępowania w przypadku porażenia prądem. 	<p>mierzenia napięcia,</p> <ul style="list-style-type: none"> • rysuje schemat obwodu do wyznaczenia oporu elektrycznego przewodnika, • zapisuje prawo Ohma, • stosuje do obliczeń proporcjonalność natężenia prądu stałego do napięcia dla przewodników. • wyróżnia formy energii, na jakie jest zamieniana energia elektryczna, • wskazuje źródła energii elektrycznej i jej odbiorniki. • rysuje schemat obwodu rozgałęzionego, • oblicza natężenia prądów w obwodach rozgałęzionych. • opisuje funkcję bezpiecznika różnicowoprądowego, • wskazuje niebezpieczeństwa związane z używaniem prądu elektrycznego, • oblicza maksymalną moc urządzeń w obwodach zabezpieczonych danym bezpiecznikiem. 	<p>przerwania dostaw energii elektrycznej do urządzeń o kluczowym znaczeniu.</p>		
---	---	--	--	--

Elektromagnetyzm

Ocena dopuszczająca [1]	Ocena dostateczna [1+2]	Ocena dobra [1+2+3]	Ocena bardzo dobra [1+2+3+4]	Ocena celująca [1+2+3+4+5]
Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • nazywa bieguny 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • rysuje linie pola 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • opisuje zachowanie 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • stosuje poznaną wiedzę 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • stosuje poznaną wiedzę

<p>magnesów stałych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje oddziaływanie między magnesami, • posługuje się pojęciem pola magnetycznego, • rysuje linie pola magnetycznego w pobliżu zwojnicy z prądem, • opisuje budowę i działanie elektromagnesu, • opisuje wzajemne oddziaływanie elektromagnesów i magnesów. • opisuje jakościowo oddziaływanie pola magnetycznego na przewody z prądem. • opisuje jakościowo oddziaływanie pola magnetycznego na poruszające się cząstki naładowane. • charakteryzuje pole magnetyczne wokół Ziemi, • stwierdza, że do wytwarzania prądu elektrycznego w prądnicie wykorzystuje się zjawisko indukcji elektromagnetycznej. • opisuje prąd przemienny jako prąd zmieniający kierunek przepływu, • opisuje transformator jako urządzenie służące do zmiany wartości napięcia. 	<p>magnetycznego w pobliżu magnesów stałych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna jednostkę indukcji magnetycznej, • rysuje linie pola magnetycznego w pobliżu prostoliniowego przewodu z prądem, • opisuje jakościowo zależność indukcji magnetycznej w zależności od odległości od przewodu, • opisuje zachowanie się igły magnetycznej w otoczeniu prostoliniowego przewodu z prądem, • wie, że kierunek siły działającej na przewód z prądem w polu magnetycznym jest prostopadły do linii pola magnetycznego, • wskazuje oddziaływanie magnetyczne jako podstawę działania silników elektrycznych, • wie, że kierunek siły działającej na cząstkę poruszającą się w polu magnetycznym jest prostopadły do linii pola magnetycznego, • wskazuje przykłady zastosowania działania pola magnetycznego na poruszające się ładunki, • demonstruje 	<p>ferromagnetyków w polu magnetycznym.</p> <ul style="list-style-type: none"> • demonstruje linie pola magnetycznego wokół przewodów z prądem, • przewiduje zachowanie się igły magnetycznej w obecności przewodów z prądem, • opisuje zależność indukcji magnetycznej w zależności od odległości od przewodu. • wyznacza kierunek siły działającej na przewód z prądem w polu magnetycznym, • demonstruje działanie pola magnetycznego na przewód z prądem. • wyznacza kierunek siły działającej na cząstkę poruszającą się w polu magnetycznym, • opisuje ruch ładunku w polu magnetycznym, • omawia rolę pola magnetycznego Ziemi jako osłony przed wiatrem słonecznym, • wiąże powstawanie prądu elektrycznego z działaniem siły Lorentza na poruszający się ładunek elektryczny, • opisuje zależność napięcia powstającego na zaciskach prądnicy od czasu. • odróżnia chwilową moc 	<p>do rozwiązywania problemów typowych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokonuje pomiaru indukcji magnetycznej za pomocą smartfona, • stosuje do obliczeń zależność indukcji magnetycznej od natężenia prądu oraz odległości od przewodu, • opisuje oddziaływanie magnetosfery z wiatrem słonecznym, • wyjaśnia wpływ wiatru słonecznego na kształt magnetosfery, • określa kierunek prądu indukcyjnego, • opisuje przemiany energii w transformatorze, • opisuje cel stosowania transformatorów w sieciach przesyłowych, • opisuje polaryzację fali elektromagnetycznej. 	<p>w sytuacjach nietypowych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • projektuje kształt linii pola pułapki magnetycznej, • opisuje wykorzystanie prądnic do rekuperacji energii.
--	--	---	--	---

	<p>powstawanie prądu indukcyjnego,</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje jakościowo mechanizm powstawania fal elektromagnetycznych. opisuje przemiany energii podczas działania prądnic. opisuje cechy prądu przemiennego, odczytuje dane znamionowe urządzeń elektrycznych. opisuje zasadę działania transformatora. 	<p>prądu przemiennego od średniej,</p> <ul style="list-style-type: none"> odróżnia napięcie skuteczne od maksymalnego, opisuje zasadę działania transformatora przy użyciu pojęcia jego przekładni, podaje przykłady zastosowania transformatorów. 		
--	---	---	--	--

Ocena niedostateczna, jeżeli uczeń nie spełni co najmniej połowy wymagań na ocenę dopuszczającą.

Ocena roczna

Fizyka atomowa

Ocena dopuszczająca [1]	Ocena dostateczna [1+2]	Ocena dobra [1+2+3]	Ocena bardzo dobra [1+2+3+4]	Ocena celująca [1+2+3+4+5]
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> określa, czym są fale elektromagnetyczne, wymienia zakresy widma fal elektromagnetycznych, odróżnia termiczne i nietermiczne źródła promieniowania, analizuje na wybranych przykładach promieniowanie termiczne ciała, posługuje się pojęciem fotonu jako najmniejszej porcji energii fali elektromagnetycznej, zna części składowe 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje zastosowania poszczególnych zakresów fal elektromagnetycznych, zapisuje zależność między długością i częstotliwością fali, jakościowo opisuje zależność promieniowania termicznego od temperatury źródła, odróżnia widmo absorpcyjne od emisyjnego, opisuje jakościowo 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia podstawowe właściwości poszczególnych zakresów fal elektromagnetycznych. zapisuje zależność długości fali emitowanego promieniowania od temperatury. stosuje pojęcie fotonu do opisu rozpraszania światła. oblicza długość fali promieniowania emitowanego przez atom 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, na czym polega zakaz Pauliego w atomach. demonstruje rolę diody jako elementu składowego prostowników, opisuje podłączenie tranzystora umożliwiające sterowanie prądem płynącym przez odbiornik energii elektrycznej, wyjaśnia działanie tranzystora na 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> stosuje poznaną wiedzę w sytuacjach nietypowych, wyjaśnia przewodzenie diody w jedną stronę w oparciu o poziomy energetyczne, wyjaśnia powstawanie napięcie progowego złącza p-n, wykorzystuje charakterystykę tranzystora do rozwiązywania zadań. stosuje model pasmowy półprzewodników

<p>atomów,</p> <ul style="list-style-type: none"> • posługuje się pojęciem poziomu energetycznego elektronu w atomie, • odróżnia atomy od jonów, • opisuje diodę półprzewodnikową jako element obwodu przewodzący prąd w jednym kierunku oraz jako źródło światła, • opisuje tranzystor jako element wykonany z półprzewodników, służący do wzmacniania sygnałów elektrycznych oraz sterujący prądem elektrycznym, • opisuje zjawisko fotoelektryczne jako wywołane tylko przez promieniowanie o częstotliwości większej od granicznej, • wyróżnia zjawiska fotoelektryczne zewnętrzne oraz wewnętrzne. 	<p>pochodzenie widm emisyjnych i absorpcyjnych gazów.</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje dualizm korpuskularno-falowy światła, • wyjaśnia pojęcie fotonu oraz jego energii, • oblicza energię fotonu, jeśli zna częstotliwość promieniowania, • rozróżnia stan podstawowy i stany wzbudzone elektronu w atomie, • oblicza energię wyemitowanego (pochłoniętego) fotonu, jeśli zna energie stanów atomu, • wyjaśnia, na czym polega jonizacja atomów. • opisuje diodę półprzewodnikową jako złącze dwóch rodzajów półprzewodników, • opisuje jakościowo zjawisko fotochemiczne, podaje przykłady tego zjawiska, • definiuje częstotliwość graniczną zjawiska fotoelektrycznego oraz fotochemicznego, • podaje przykłady fotoelementów, • opisuje przemiany energii w fotoogniwach. 	<p>o danych poziomach energetycznych.</p> <ul style="list-style-type: none"> • na podstawie modelu pasmowego odróżnia półprzewodniki typu p oraz typu n, • wiąże pasma energetyczne z poziomami energetycznymi w atomach, • stosuje model pasmowy do rozróżnienia przewodników, półprzewodników oraz izolatorów. • wyjaśnia świecenie diody z odwołaniem się do poziomów energetycznych atomów półprzewodnika, • wskazuje na potrzebę zasilania tranzystora pracującego w układzie wzmacniacza, • analizuje zjawisko fotoelektryczne wewnętrzne, • stosuje model pasmowy półprzewodników do opisu diody jako źródła światła. 	<p>przykładzie tranzystora polowego,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje podobieństwa i różnice w działaniu diody LED i fotoogniwa. 	<p>do opisu działania fotoogniwa.</p>
---	--	---	--	---------------------------------------

Fizyka jądrowa

Ocena dopuszczająca [1]	Ocena dostateczna [1+2]	Ocena dobra [1+2+3]	Ocena bardzo dobra [1+2+3+4]	Ocena celująca [1+2+3+4+5]
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia składniki jądra atomowego, • posługuje się pojęciami: pierwiastek, jądro atomowe, izotop, proton, neutron, elektron. • wymienia rodzaje promieniowania jądrowego, • określa, czym jest promieniotwórczość, • określa promieniowanie jądrowe jako jonizujące. • stwierdza, że liczba jąder izotopu promieniotwórczego w próbce maleje z upływem czasu, • definiuje pojęcie czasu połowicznego rozpadu. • określa, czym jest promieniowanie tła, • ma świadomość wszechobecności promieniowania jonizującego, • wymienia przykłady zastosowania zjawiska promieniotwórczości w medycynie, • posługuje się pojęciem energii wiązania. • posługuje się pojęciem deficytu masy, • opisuje reakcję 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje skład jądra atomowego na podstawie liczby masowej i liczby atomowej. • opisuje właściwości poszczególnych rodzajów promieniowania jądrowego. • odczytuje czas połowicznego rozpadu na podstawie wykresu zależności liczby jąder izotopu promieniotwórczego od czasu. • wskazuje wpływ promieniowania jonizującego na materię oraz na organizmy, • opisuje skutki pochłonięcia zbyt dużych dawek promieniowania jonizującego. • wymienia przykłady zastosowania zjawiska promieniotwórczości w technice. • odczytuje energię wiązania z wykresu zależności energii wiązania na nukleon od liczby masowej. • stwierdza fakt, że jądro 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje siły jądrowe jako najsilniejsze oddziaływanie w przyrodzie. • zapisuje reakcje poszczególnych rodzajów promieniowania jądrowego, • stosuje zasadę zachowania ładunku elektrycznego i liczby nukleonów do zapisu reakcji. • sporządza wykres zależności liczby jąder izotopu promieniotwórczego od czasu na podstawie informacji o czasie połowicznego rozpadu, • wiąże aktywność próbki preparatu promieniotwórczego z czasem połowicznego rozpadu. • opisuje wpływ promieniowania na organizmy z uwzględnieniem przenikliwości danego promieniowania, • posługuje się pojęciem dawki równoważnej. • opisuje metodę 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • szacuje gęstość materii jądrowej, • szacuje zawartość izotopu promieniotwórczego w próbce w oparciu o prawo rozpadu, • opisuje metodę wyznaczania wieku skał metodami izotopowymi. • porównuje energię wiązania jądra z energią jonizacji atomów, • wiąże masę ciała z jego energią spoczynkową, • wyjaśnia, dlaczego w złożach uranu nie zachodzi reakcja łańcuchowa, • wyjaśnia znaczenie izotopu ^{238}U w paliwie do reaktorów. • opisuje zastosowanie reaktorów jądrowych jako źródła napędu,, • wyjaśnia zależność czasu życia gwiazdy od jej masy. • opisuje wpływ czarnych dziur na czasoprzestrzeń. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stosuje poznaną wiedzę w sytuacjach nietypowych, • określa przenikliwość poszczególnych rodzajów promieniowania w powiązaniu ze zdolnością do jonizacji materii, • wyjaśnia zmniejszanie się energii wiązania na nukleon wraz ze wzrostem liczby masowej dla ciężkich izotopów. • opisuje sposób utrzymywania plazmy w reaktorach termojądrowych. • wyjaśnia zależność czasu życia gwiazdy od jej masy..

<p>rozszczerzenia jądra atomowego,</p> <ul style="list-style-type: none"> • stwierdza fakt, że podczas rozszczepienia jądra atomowego wydziela się energia. • opisuje reaktor jądrowy jako miejsce, w którym zachodzą kontrolowane reakcje rozszczepienia jąder atomowych, • opisuje zasadę działania elektrowni jądrowej, • wymienia korzyści płynące z energetyki jądrowej. • wie, że podczas łączenia lekkich jąder wydziela się energia, • wie, że Słońce jest typową gwiazdą, • wie, że źródłem energii Słońca są reakcje termojądrowe w jego jądrze. • określa supernową jako wybuch gwiazdy, • podaje przykład wybuchu supernowej, • określa czarną dziurę jako obiekt, z którego nie może wydostać się nawet światło. 	<p>atomowe jest lżejsze od sumy mas jego składników,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wiąże jakościowo deficyt masy z energią wiązania jądra. • odróżnia izotopy rozszczepialne od promieniotwórczych, • zapisuje reakcje jądrowe z zastosowaniem zasady zachowania liczby nukleonów i zasady zachowania ładunku. • opisuje zasadę działania reaktora jądrowego, • odróżnia role, jakie odgrywają w reaktorze moderatory oraz pręty kontrolne. • wymienia niebezpieczeństwa związane z energetyką jądrową, • podaje podobieństwa i różnice między elektrowniami tradycyjnymi a elektrowniami jądrowymi. • opisuje reakcję termojądrową przemiany wodoru w hel zachodzącą w gwiazdach, • omawia warunki zajścia reakcji syntezy. • opisuje etapy ewolucji Słońca. • opisuje procesy 	<p>wyznaczania wieku znaleziska na podstawie zawartości izotopu ^{14}C.</p> <ul style="list-style-type: none"> • oblicza energię wiązania dla dowolnego izotopu, • analizuje reakcje jądrowe pod względem energetycznym. • oblicza deficyt masy dla dowolnego izotopu, • oblicza deficyt masy z energii wiązania jądra i odwrotnie. • podaje warunki zajścia reakcji łańcuchowej, • szacuje energię wydzieloną podczas rozszczepienia na podstawie analizy wykresu zależności energii wiązania na nukleon od liczby masowej. • opisuje proces przygotowania paliwa do reaktorów jądrowych, • opisuje sposób odbioru energii z reaktora. • opisuje sposoby postępowania ze zużytymi prętami paliwowymi. • szacuje energię wydzieloną podczas syntezy jądrowej na podstawie analizy wykresu zależności energii wiązania na nukleon od liczby masowej. 		
---	---	---	--	--

	prowadzące do wybuchu supernowej.	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje etapy ewolucji masywnych gwiazd, • omawia proces prowadzący do powstawania gwiazd i planet. • opisuje procesy prowadzące do powstania czarnej dziury, • opisuje mechanizm wybuchu supernowej.		
--	-----------------------------------	---	--	--

Ocena niedostateczna, jeżeli uczeń nie spełni co najmniej połowy wymagań na ocenę dopuszczającą.